

Генетичари објаснили зашто се Јужни Словени разликују од Западних и Источних

04. септембар 2015. „Визит“

Међународни тим научника објавио је комплексно генетичко-лингвистичко истраживање словенских и балтичких народа, које објашњава због чега Источни и Западни Словени личе једни на друге, а Јужни Словени се од њих доста разликују, наводи се у саопштењу Института за општу генетику Руске академије наука.

Фотографија: Lori/Legion Media

Истраживање језика и генетике Словена спровео је тим научника под руководством доктора биолошких наука О. П. Балановског (Институт за општу генетику и Медицинско-генетички научни центар) и академика Рихарда Вилемса (Естонски биоцентар и Тартуски универзитет).

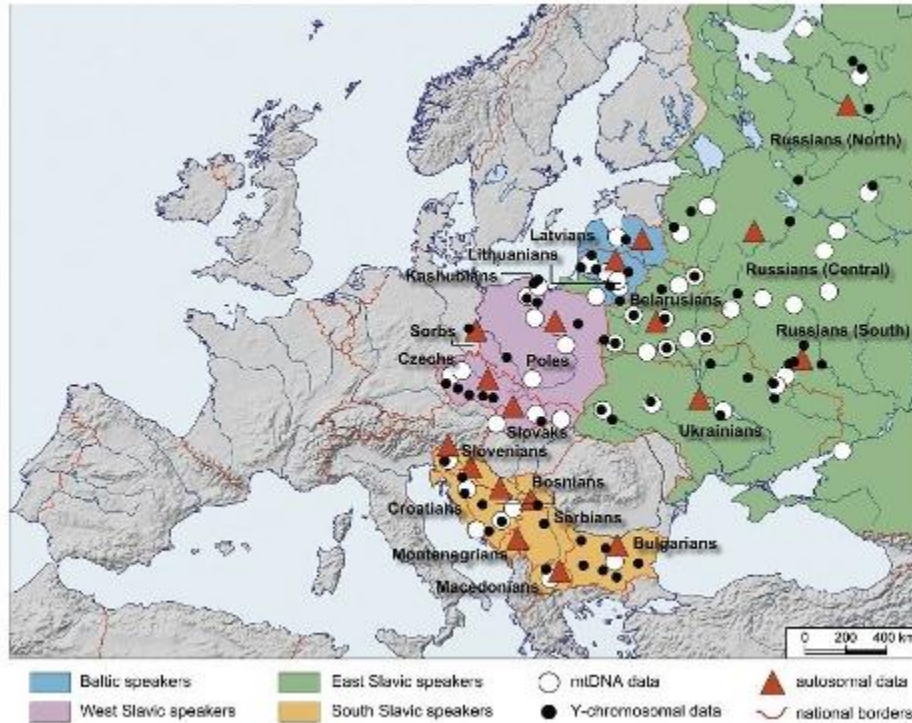
Истраживање је објављено у листу PLoS One, преноси ТАСС.

У раду су учествовали истраживачи из многих земаља у којима словенски и балтички народи чине већину становништва (**Русија, Украјина, Белорусија, Литванија, Естонија, Хрватска, Босна и Херцеговина**), као и научници Велике Британије и конзорцијум међународног пројекта Genographic.

Словени су по дефиницији народи који говоре словенским језицима.

Сличност свих словенских језика није потребно посебно доказивати.

Са друге стране, Јужни Словени не личе много на Источне и Западне.

Карта изучених балтичко-словенских популација. Зелена позадина показује Источне Словене, наранџаста Западне, љубичаста Јужне, а плава – балтичке популације. Знацима су обележене територије популација из којих су прикупљени узорци: анализирани по **мтДНК** (бели кружићи), по **Y-хромозому** (црне тачке) и по **аутосомалним маркерима** (црвени троуглови).

Генетичари су истражили преко 8.000 узорака ДНК узетих из преко 50 балтичко-словенских популација.

Основне групе су чинили Источни Словени (Белоруси, Руси и Украјинци), Западни Словени (Кашуби, Пољаци, Словаци, Лужички Срби и Чеси), Јужни Словени (Бугари, Бошњаци, Македонци, Срби, Словенци и Хрвати) и балтички народи (Летонци и Литванци).

У анализи су коришћена три генетска система:

Y-хромозом, који се предаје очевом линијом,

митохондријска ДНК (мтДНК) која се предаје мајчином линијом,

и аутосомална ДНК која подједнако садржи геноме оца и мајке (полигенска анализа).

Сва три система су дала сличне резултате.

Источни Словени (Руси из централних и јужних области, као и Белоруси и Украјинци) формирају јасно уобличену групу. Изузетак су северни Руси који су генетски удаљени од осталих Источних Словена и ближи су угро-финским популацијама.

„Словце” о Словенима

Пре непуних 150 година велики руски геније написао је своје виђење „словенског питања” које ни данас није изгубило ништа од своје актуелности. Текст под називом „Једно сасвим засебно ’словце’ о Словенима које сам одавно хтео да искажем” Фјодор Достојејевски је објавио 1877. године у „Пишчевом дневнику”. Превели смо тај чланак ексклузивно за наше читаоце.

Међу Западним Словенима Пољаци су веома блиски Источним Словенима, а Чеси, и у мањој мери Словаци, нешто су ближи Немцима и другим западноевропским популацијама.

Јужни Словени су подељени на западни (Словенци, Хрвати и Бошњаци) и источни (Македонци и Бугари) регион, док су Срби у средини. Јужни Словени су генетски слични својим несловенским суседима на Балкану – Румунима, Мађарима и Грцима.

Балтичке популације (Летонци и Литванци) испољавају блискост са Естонцима који говоре језиком угро-финске групе и појединим Источним Словенима (Белорусима).

Такође се испоставило да су балтичке популације генетски блиске волшкој групи угро-финских народа (нарочито Мордвинима).

Обративши се лингвистици научници су реконструисали генеалогско стабло балтичко-словенских језика, и за сваку популацију су упоредили три параметра: **генетику, језик и географију**. Испоставило се да највише корелирају генетика и географски положај популације.

Научници сматрају да су Словени, ширећи се Европом, интензивно апсорбовали популације које су живеле на датим територијама у предсловенском периоду. Словени су свуда донели свој језик и апсорбовали генски фонд аутохтоних популација. Тај дубински генетски „супстрат“ разликује се у различитим огранцима словенства.

Западни и Источни Словени су преузели источноевропски супстрат. Вероватно су његов већи део чинили балтички народи, који су некада били насељени широм Источноевропске висоравни. Други, јужноевропски супстрат апсорбовали су Јужни Словени, а он се састојао од балканских народа које су Словени ту затекли.

Ови процеси су спојили Западне и Источне Словене у јединствену генетску заједницу, а Јужни Словени су на тај начин постали сличнији несловенским народима Балкана него другим словенским народима.

Руски текст на сајту [„Взгляд”](#).

Интегрални текст истраживања на руском језику доступан је на сајту [генофонд.рф](#).